

Ministerieel besluit tot voorlopige opheffing van de bescherming als dorpsgezicht van de ommuurde tuin van de verdwenen pastorie in Kinrooi (Ophoven)

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 3°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5;

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de opheffing van de bescherming als dorpsgezicht werd onderzocht;
- de bevindingen van het onderzoek zijn opgenomen in een opheffingsdossier.
- advies over de opheffing van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 25 augustus 2023;
- de behandeling van het advies is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

De ommuurde tuin van de verdwenen pastorie werd op 20 oktober 2005 beschermd als dorpsgezicht bij ministerieel besluit, omwille van de historische waarde. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 28 april 2006.

Op het moment van de bescherming was de oorspronkelijke tuinaanleg van de voormalige pastorietain al verdwenen. De 19de-eeuwse omheiningmuur die vroeger de tuin volledig omsloot, was op dat moment ook al deels verdwenen. In 2018 werd ook het zuidelijke deel van de muur afgebroken.

Artikel 6.2.1, 3° van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 staat de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing van een bescherming omwille van het algemeen belang toe. De parlementaire voorbereiding stelt daarbij het volgende: "door een wijzigende context kan het algemeen belang immers geëvolueerd zijn ten opzichte van het algemeen belang ten tijde van de bescherming".

In functie van een algemene evaluatie van het beschermd bestand in Vlaanderen die als doelstelling heeft om een dynamische selectie van de essentiële en representatieve getuigen van het leven in Vlaanderen te vrijwaren, wordt het beschermd erfgoed getoetst aan de hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde.

De evaluatie van het beschermde bestand in Vlaanderen is gebaseerd op:

- de erfgoedwaarde zoals vermeld in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 2.1, 26°: de archeologische, architecturale, artistieke, culturele, esthetische, historische, industrieel-archeologische, technische, ruimtelijk-structurerende, sociale, stedenbouwkundige, volkskundige of wetenschappelijke waarde waaraan onroerende goederen [en de cultuurgooederen die er integrerend deel van uitmaken] hun huidige of toekomstige maatschappelijke betekenis ontleen;
- de vijf selectiecriteria die gehanteerd worden in functie van bescherming en die het afwegingskader vormen om het onroerend erfgoed te waarderen:
  - 1° zeldzaamheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed uitzonderlijk voorkomt in relatie met de geografische context, de historische context, de typologie of het oeuvre;
  - 2° herkenbaarheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een goed herkenbare uitdrukking is van zijn oorspronkelijke functie, uitzicht of vormgeving, of van een belangrijke fase in de latere ontwikkeling daarvan;
  - 3° representativiteit: geeft aan in hoeverre het onroerend goed typerend is voor een geografische of historische context of een welbepaalde typologie of een bepaald oeuvre;
  - 4° ensemble: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een sterke samenhang vertoont tussen de verschillende elementen;
  - 5° context: geeft aan in hoeverre er tussen het onroerend goed en zijn directe of ruimere omgeving een sterke relatie is op landschappelijk, stedenbouwkundig of esthetisch vlak.

De evaluatie van de erfgoedwaarden van de ommuurde tuin van de verdwenen pastorie in Kinrooi op basis van de erfgoedwaarden en huidige criteria voor bescherming is als volgt:

- 1° zeldzaamheid: De ommuurde tuin van de verdwenen pastorie van de St.-Servatiusparochie is geen zeldzaam exemplaar. Oorspronkelijk bestond de site uit een oudere pastorie en 19de-eeuwse tiendenschuur met omgevende tuin, afgesloten door een 19de-eeuwse omheiningsmuur. Het type ommuurde pastorietuinen komt in heel Vlaanderen voor. Alleen al in de provincie Limburg zijn reeds een zestiental geheel of deels ommuurde pastorietuinen beschermd (architecturale waarde);
- 2° herkenbaarheid: Op het moment van de bescherming vormde de site al geen coherent geheel meer. De 19de-eeuwse omheiningsmuur was reeds langs de oost- en noordoostzijde vervangen. In de tuin bevond zich een banale nieuwbouw en de tuin zelf was deels tot weide en deels tot een tuin en parking omgevormd. Van de oorspronkelijke tuinaanleg waren geen sporen bewaard. Mogelijk behoren de niet vitale tamme kastanje en de opgaande linde in de voortuin wel tot de vroegere beplanting. Deze bomen bezitten op zichzelf onvoldoende erfgoedwaarde om als houtig erfgoed beschermd te worden. De tamme kastanje verkeert in slechte conditie, is geen uitzonderlijk exemplaar en niet beeldbepalend. De opgaande linde in de voortuin is evenmin een uitzonderlijk exemplaar. In 2018 werd ook de

zuidelijke omheiningmuur afgebroken. Het verlies van deze erfgoedkenmerken en -elementen, die op het moment van de bescherming ook al grotendeels verloren waren, zorgt voor een verregaande aantasting van de herkenbaarheid (historische waarde);

3° representativiteit: De gedeeltelijke afbraak van de tuinmuur en het ontbreken van de historische tuinaanleg zorgen er voor dat de ommuurde tuin van de verdwenen pastorie geen representatief voorbeeld is van een ommuurde pastorietuin (architecturale waarde);

4° ensemble: De ommuurde tuin van de verdwenen pastorie maakt geen deel uit van een ensemble. De fragmentair bewaarde omheiningmuur is de enige resterende component van een vroeger ensemble van pastorie met ommuurde pastorietuin en tiendenschuur (historische waarde);

5° context: De resterende omheiningmuur, opgaande linde en groene open ruimte naast de beschermde woning Reynders verhogen de esthetische beleving van dit monument. Dit open zicht vanuit het oosten op de woning Reynders kwam tot stand na afbraak van de pastorie en verwijdering van de oorspronkelijke tuinaanleg na 1955 en geeft niet meer het historisch straatbeeld weer van een 17de-eeuwse hoeve en naastgelegen 18de-eeuwse pastorie (esthetische waarde).

De hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde hebben geleid tot een gewijzigde context waarin de erfgoedwaarden onvoldoende zijn voor een bescherming van de ommuurde tuin van de verdwenen pastorie in Kinrooi als dorpsgezicht. De vrijwaring van de erfgoedwaarden middels een bescherming als dorpsgezicht is niet langer vereist omwille van het algemeen belang.

De bescherming van de ommuurde tuin van de verdwenen pastorie in Kinrooi als dorpsgezicht wordt opgeheven omwille van het algemeen belang.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het ministerieel besluit van 20 oktober 2005 houdende bescherming van huis Reynders als monument en van de ommuurde tuin van de verdwenen pastorie als dorpsgezicht, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 28 april 2006, wordt voorlopig gedeeltelijk opgeheven.

Art. 2. Het beschermde goed, ommuurde tuin van de verdwenen pastorie, Maasstraat 20 en Maasstraat zonder nummer in Kinrooi, waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, bevindt zich op de percelen met de volgende kadastrale gegevens: Kinrooi, 4de afdeling, sectie A, perceelnummers 811C, 811G, 811H en 811K.

Het plan met de aflijning en de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde onroerend goed waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, wordt als bijlage 3 bij dit besluit gevoegd.

Art. 3. In artikel 1 van het ministerieel besluit van 20 oktober 2005 houdende bescherming van huis Reynders als monument en van de ommuurde tuin van de verdwenen pastorie als dorpsgezicht wordt punt 2° opgeheven.

Art. 4. In artikel 2 van hetzelfde besluit van 20 oktober 2005 wordt volgende zinsnede opgeheven: "Het dorpsgezicht, gevormd door de ommuurde voormalige pastorietaan is belangrijk voor het historische beeld van het centrum van Ophoven. De ommuurde, open ruimte naast het huis Reynders is zeer markant in het straatbeeld, en is bovendien historisch waardevol als aanduiding van de site van de thans verdwenen pastorie en tiendschuur van Ophoven".

Het plan als bijlage bij hetzelfde besluit van 20 oktober 2005 wordt vervangen door het plan als bijlage 2 bij dit besluit.

Brussel, 22/11/23

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Si)
Getekend op: 2023-11-22 16:02:34 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE